

Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling
Behandelaar: Houwelingen-Vreekamp, Karien van
Telefoonnummer: **303**

Voorstelnr. 1184
Barneveld, 9 februari 2021
Portefeuillehouder: D.J. Dorrestijn-Taal

☒ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Evaluatie Energievisie 2020 en uitvoeringsprogramma 2021**

Gevraagde beslissing:

1. Kennis nemen van de Evaluatie Energievisie 2020 en Uitvoeringsprogramma 2021

1. Inleiding

In 2015 is de Energievisie 2015-2020 vastgesteld. Hierin stelde de gemeente Barneveld haar energiedoelen vast: 2% energiebesparing per jaar en 20% duurzame energie opwekking in 2020. Destijds is met de gemeenteraad afgesproken dat de voortgang van de uitvoering jaarlijks wordt geëvalueerd en wij vooruit kijken naar de activiteiten van het komende jaar. Deze informatie is gevat in bijgevoegd document.

In 2021 bereidt het college een nieuwe Energievisie voor en zal deze aanbieden aan de gemeenteraad.

2. Beoogd effect

De raad te informeren over de uitvoering van maatregelen in het kader van de Energievisie 2015-2020.

3. Argumenten

1.1 Er is afgesproken de raad jaarlijks te informeren

Aanbieden van dit document aan de gemeenteraad ter kennisneming is conform afspraak bij de vaststelling van de energievisie.

4. Kanttekeningen

Voor het monitoren van de voortgang op het gebied van de lokale energiemix, gebruikt de gemeente de landelijke Klimaatmonitor. De Klimaatmonitor werkt vooral via de top down-methode: landelijk gegevens worden toegerekend aan gemeenten. Deze methode leidt voor het overgrote deel van de Hernieuwbare Energie-opties tot schattingen. De Klimaatmonitor heeft jaarlijks 88 tot 90 % van de Nederlandse Hernieuwbare Energie in beeld. Deze landelijke monitor vullen wij, waar mogelijk, aan met lokale gegevens en/of inschattingen.

5. Financiën

Vanuit verschillende budgetten zijn middelen beschikbaar voor het uitvoeren van de in het uitvoeringsprogramma genoemde activiteiten: warmtevisie, restantbudget beleidstoevoeging CO2 prestatieladder, dorpenoer energietransitie, structuurvisie wind.

Voor de warmtetransitie geldt dat bij de vaststelling van deze visie het merendeel van de kosten voor de uitvoering hiervan gedekt en is besloten voor het tekort aan middelen (ca. € 150.000) het onderzoek vanuit het rijk af te wachten voor het eventueel beschikbaar stellen van extra middelen. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft in januari 2021 een advies uitgebracht aan minister Ollongren (Binnenlandse Zaken) dat voor de uitvoering van de doelen uit het Klimaatakkoord door decentrale overheden extra middelen nodig zijn (€ 1,8 miljard).

6. Uitvoering

De uitvoering in 2021 gebeurt aan de hand van het bijgevoegde uitvoeringsprogramma.

7. Bijlagen

Evaluatie Energievisie 2020 en Uitvoeringsprogramma 2021

Evaluatie 2020

Uitvoeringsprogramma 2021

Voorwoord

Voor u ligt de evaluatie van de Energievisie 2015-2020 over de activiteiten die we ondernamen in 2020. Een bijzonder jaar. Niet alleen omdat 2020 het laatste jaar is van de huidige energievisie, maar ook door de uitbraak van het Coronavirus die veel impact had en heeft op de maatschappij en onze manier van werken. Hebben wij de doelstellingen gehaald die wij in 2015 met elkaar voor ogen hadden? Waar staat de energietransitie nu? En hoe willen we deze na 2020 verder vormgeven? In 2021 voeren we reeds ingezette activiteiten uit en wordt ook een jaar van het opnieuw maken van beleidskeuzes. Zoals in de Regionale Energie Strategie in regioverband. Over wind in de structuurvisie wind, over de warmtetransitie in de nieuwe warmtevisie, en ons algemene energiebeleid in een nieuwe energievisie. Een uitgebreidere (terug)blik op de afgelopen vijf jaren en stand van zaken gebeurt in de nieuwe energievisie. Dan hebben we ook de cijfers over 2020 beschikbaar. Deze lopen altijd een jaar achter. De cijfers in deze evaluatie gaan tot 2018/2019. De participatieve werkwijze om tot kaders voor ons energiebeleid te komen, kreeg de afgelopen 2-3 jaar steeds meer vorm en zal in 2021 de basis zijn. Samen met onze inwoners en ondernemers geven we invulling aan onze lokale energietransitie.

Inhoud

1. Onze energiedoelen uit de Energievisie 2015-2020	2
2. De dialoog met inwoners	4
3. Regionale Energie Strategie	4
4. Milieu Effect Rapport Wind	5
5. Zonneladder	5
6. Warmtevisie	6
7. Energieloket particulieren	6
8. Energieloket ondernemers	8
9. Toekomstbestendig Wonen Lening	9
10. Gemeentelijke organisatie	9
Overzicht activiteiten 2020	11
Overzicht activiteiten 2021	12

1. Onze energiedoelen uit Energievisie 2015-2020

Onze energiedoelen uit 2015

Toen wij ons eerste duurzaamheidskader vaststelden in onze Energievisie van 2015, maakten wij deze zo concreet mogelijk door aan de doelen een energiemix voor duurzame opwek te koppelen. In deze energiemix zat een bandbreedte voor in te zetten middelen, bestaande uit zonnepanelen, windturbines, biomassa en een inschatting van autonome ontwikkelingen zoals bevolkingsgroei en landelijke groei van bijvoorbeeld wind op zee. We zaten aan het eind van een economische crisis, waarbij de verwachting was dat door de groei van economische activiteiten en inwoneraantallen, ook het energieverbruik zou toenemen. Om de groei van het energieverbruik te keren, kozen wij voor een ambitieuze besparingsdoelstelling en een opwekdoelstelling die hoger lagen dan het landelijke beleid van destijds:

- 2% energiebesparing gemiddeld per jaar, gedurende vijf jaar
- 20% duurzame energieopwekking t.o.v. 2015 in 2020
- In 2050 streven wij naar energieneutraliteit
- Verduurzaming van de gemeentelijke organisatie met dezelfde doelen

Zonder verdere intensivering van het besparingsbeleid verwachtten wij een groei van het energiegebruik van 4560 TJ tot circa 4.700 TJ in 2020 en 5.300 TJ in 2030, in plaats van de 4.400 TJ die wij in 2020 wilden bereiken. Opwekking van 880 TJ was nodig om de doelstelling van 20% duurzame energieopwekking in 2020 te realiseren.

Energiecijfers 2019

Volgens de landelijke monitor de Klimaatmonitor verbruiken wij nu gezamenlijk zo'n 4366 TJ aan energie (excl. de snelwegen) en wekken wij ongeveer 411 TJ duurzaam op (*bron: Klimaatmonitor over 2018/2019*). Onze CO₂ uitstoot is afgenomen. Gezien de groei van het aantal woningen de afgelopen vijf jaar, in de periode 2015-2020 kwamen er 2600 nieuwe woningen bij, en de economische groei na de kredietcrisis een positief teken.

Tabel 1.1 CO₂ uitstoot t.o.v. ontwikkeling Barneveld

	Jaar	Hoeveelheid	%
CO ₂ uitstoot		(ton CO ₂)	
	2013	124.238	100
	2019	111.148	89
	afname	13.090	-11
Bedrijven		(aantallen)	
	2013	5.050	100
	2019	6.740	133
	toename	1.690	+33
Woningen			
	2013	19.649	100
	2019	22.249	113
	toename	2.600	+13
Inwoners			
	2013	53.751	100
	2019	57.971	108
	toename	4.220	+8

In de gebouwde omgeving zien we een lichte neerwaartse trend in het gas en elektragebruik. Wanneer we kijken naar wat er is gerealiseerd van de energiemix uit 2015, dan zien we dat er op het gebied van zonne-energie veel is gebeurd. Niet alleen verdubbelde het aantal zonnepanelen op daken jaarlijks. Door de komst van de zonneladder gaan er de komende twee jaar ook nog een beperkt aantal zonnenvelden bij komen. Al met al verwachten wij in 2021 zo'n 150 TJ aan zonne-energie op te wekken in Barneveld. Op dit moment is zonne-energie goed voor de elektriciteit van zo'n 7.500 huishoudens, ongeveer éénderde van het aantal huishoudens in de gemeente. Ook het aandeel biobrandstof bij tankstations landelijk groeide sneller dan gedacht en heeft daarmee een grotere bijdrage aan onze lokale energiemix (*zie tabel 1, pag. 3*).

Daar staat tegenover dat de andere 'ingrediënten' (veel) minder inbrengen dan we ons als doel hadden gesteld vanuit de energiemix. Lees verder onder tabel 1.2.

Tabel 1.2 Stand van zaken energiemix 2018/2019

Energiemix Energiemix 2015-2020	Stand van zaken 2015 (TJ)	Doelstelling 2020 (TJ)	Stand van zaken 2018/2019 (TJ)
Energiegebruik totaal excl. snelweg	4560 (2013)	4400	4366
Energiemix Energievisie		670 – 1022	411* ¹
Wind		102 - 204	0
Zon	16	35 - 45	96
Biomassa vergisting		160 – 320	0
Warmtepompen woningen		55 – 137	16*
Houtkachel bedrijven	62 (2014)	110	26
Houtkachel woningen	71	112**	70

¹ * De Klimaatmonitor werkt vooral via de top down-methode: landelijk gegevens worden toegerekend aan gemeenten. Deze methode leidt voor het overgrote deel van de Hernieuwbare Energie-opties tot schattingen. De Klimaatmonitor heeft jaarlijks 88 tot 90 % van de Nederlandse Hernieuwbare Energie in beeld.

**lokale inschatting, uitgaande van 300 woningen verwarmd via warmtepompen (200 nieuwbouw, 100 bestaande bouw)

**In de Energievisie 2015-2020 is een autonome toename van 7% verwacht in 2020 t.o.v. 2013. De cijfers over 2015 uit Klimaatmonitor zijn echter significant lager dan de destijds gehanteerde uitgangspositie.

***Deze bron mag volgens de definitie niet worden toegerekend aan gemeenten. Weergave ter indicatie ontwikkelingen.

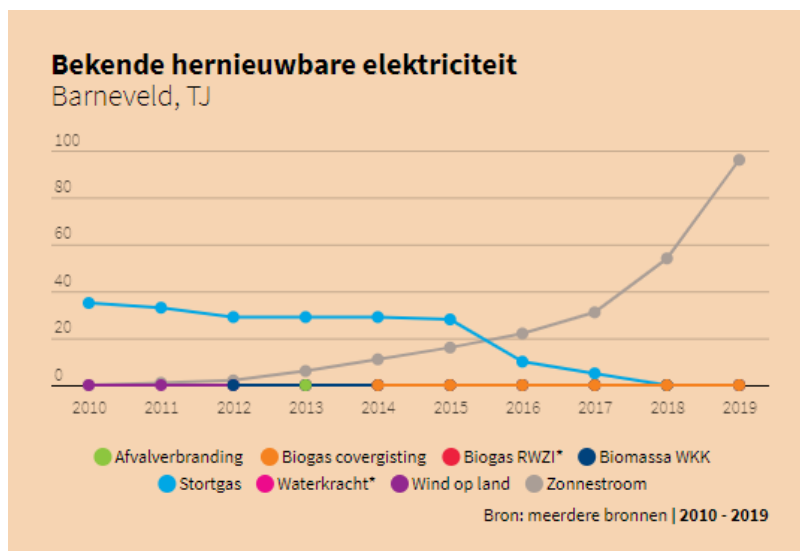
Wind offshore toegerekend aan Barneveld***	13	52	43
WKO utiliteit	2		2
Bijmenging biobrandstof landelijk	87	76	158
Stortgas	28	30	0

De grootste bijdrage bijvoorbeeld, bestaande uit 1-2 grote biovergisters (mest of houtige biomassa), is niet gerealiseerd. In de afgelopen vijf jaar kwamen twee initiatiefnemers niet verder dan slechts prille ideeën. De afgelopen jaren was de vraag hoe duurzaam het gebruik van houtachtige biomassa is, maatschappelijk ook steeds meer onderwerp van discussie. Permanente warmtevoorziening op grote schaal door regionale houtige biomassa ligt daarmee niet meer voor de hand, maar meer tijdelijke (overbruggings)opties blijven wellicht in het kader van de warmtetransitie nog wel in beeld. In de RES zijn de mogelijkheden voor wind nog in onderzoek. En hoewel lastig in te schatten, zijn het aantal individuele warmtepompen naar verwachting nog niet in die getale gerealiseerd als we hadden ingeschat. Met de komst van de wet VET in juli 2018 (verplichting tot aardgasloos bouwen) stijgt dit aantal vanaf 2018-2019 wel duidelijk.

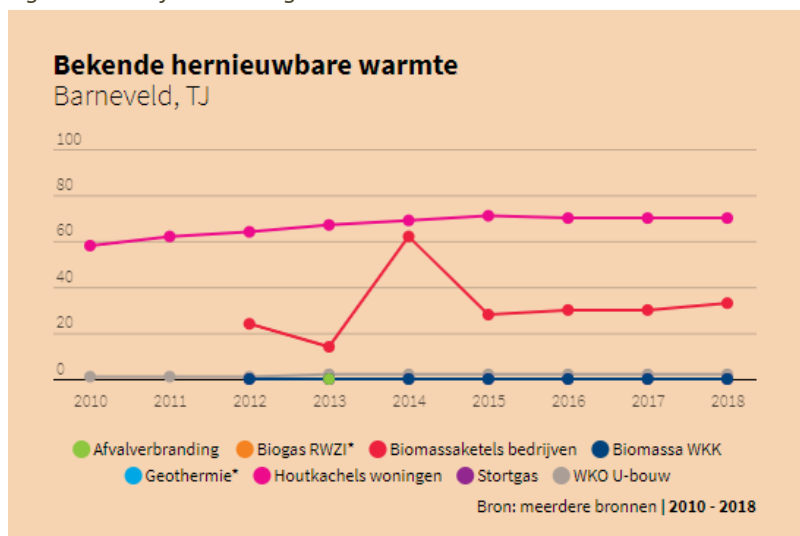
Oog houden voor ontwikkelingen

Tijdens deze hele transitie blijven wij oog houden voor nieuwe ontwikkelingen die kunnen bijdragen aan het halen van de landelijke en lokale energiedoelen. Zo zien we bijvoorbeeld dat het belang van waterstof in de energietransitie groeit, maar op dit moment nog zeer beperkt is. Ook is de gemeente in afwachting van de eerste onderzoeksresultaten voor de (on)mogelijkheden voor geothermie en kijkt de gemeente met interesse naar financiële instrumenten die de Rijksoverheid aan het ontwikkelen is om de energietransitie betaalbaar te houden. Zo zijn er meer ontwikkelingen die zich (zullen) voordoen, waarbij de gemeente kijkt welke rol haar past om hier stappen in te zetten.

Figuur 1.1 Grafische weergave hernieuwbare elektriciteit

Figuur 1.2 Grafische weergave hernieuwbare warmte

2. De dialoog met inwoners

Inwoners volgen de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen van de energietransitie. Bij de ontwikkelingen rondom bijvoorbeeld de RES en wind wordt duidelijk dat inwoners zich uitspreken tégen wind en hun grote zorgen hebben. Maar ook dat zij willen meedenken over ideeën vóór duurzaamheid.

Een dialoog kan bijdragen aan verbinding tussen inwoners, ondernemers, politiek en bestuur in het vraagstuk van de energietransitie. Die verbinding, steun voor en acceptatie van de doelen van de energietransitie en de daaruit voortvloeiende maatregelen is essentieel om de transitie tot stand te brengen. De inloopsprekuren wind en de avonden ter voorbereiding van de dorpentour bevestigen de noodzaak van een open en transparante dialoog waarin gezamenlijk gekeken wordt naar de mogelijkheden om de energiedoelen te halen. Want het besef dat er 'iets' moet gebeuren wordt wel breed gedragen. De basis voor deze Dorpentour: de gemeente ondersteunt lokale partijen en inwoners bij het opzetten van hun dialoog over de energietransitie.

Inwoners uit alle kernen krijgen de gelegenheid informeel mee te denken over hoe de energietransitie er in Barneveld uit zou moeten zien. De ene kern werkt vanuit een Wijk van de Toekomst, de ander voert deze gesprekken vanuit hun dorpsplantraject en in weer een andere kern werken de plaatselijke belangenvereniging en ondernemers samen aan een bijeenkomst. Het betekent goed communiceren, naar elkaar luisteren, inzicht hebben in elkaars belangen, maar ook meeveren met allerlei zaken die van invloed zijn op lokale processen. Dat zien we bijvoorbeeld terug in de planvorming in het kader van de zonneladder. Maar ook in het windproces en het proces van de Wijk van de Toekomst in De Glind. Tot de zomer van 2021 vinden de eerste gesprekken in alle kernen plaats. Hoe het vervolg vorm krijgt is afhankelijk van de uitkomsten van deze gesprekken. De uitkomsten van deze gesprekken vormen de basis voor verschillende beleidskaders die het college van B&W volgend jaar wil voorleggen aan de gemeenteraad: de structuurvisie wind, de RES, de energievisie en de warmtevisie. De eisen die ons vanuit het klimaatakkoord, de RES, het Gelders energieakkoord en onze eigen zorgen over

het klimaat gesteld worden en de urgentie die door velen worden gedeeld maken van dit proces zeker geen vrijblijvende exercitie.

3. Regionale Energie Strategie (RES)

Het rijk heeft in het kader van de energietransitie (alle) 30 regio's in Nederland gevraagd om in beeld te brengen hoeveel duurzaam opgewekte elektriciteit en warmte zij denken te kunnen opwekken in 2030.

Naar aanleiding van de kaders uit het Startdocument RES, is in het voorjaar van 2020 de concept-RES opgesteld. Dit concept bod hield in een bod van 0,75 TWh op te wekken duurzame energie, met name te realiseren langs infrastructuur. Dit concept bod bevat voor Barneveld een opgave van minimaal 12 Megawatt aan windenergie en 650.000 zonnepanelen. Deze opgave past binnen het bestaande lokale beleid. Er staat voor ons voorop dat we dit samen met inwoners en ondernemers willen realiseren. Deze lokale borging, via de stakeholders, de dorpsgesprekken en het recent gestarte burgerplatform zijn belangrijk in het proces richting de uiteindelijke RES 1.0. Uiterlijk 1 juli 2021 moeten de regio's hun definitieve bod uitbrengen richting rijk.

In 2021 zullen wij in dit kader blijven deelnemen aan de projectgroep, stuurgroep en stakeholderoverleg. Meer informatie hierover en alle stukken zijn te vinden op: <https://www.regiofoodvalley.nl/actueel/nieuws/de-regionale-energie-strategie>

4. Milieu Effect Rapport (MER) Wind

Op 22 januari 2020 werd het MER wind openbaar. Dit MER is onderdeel van het proces om te komen tot een structuurvisie wind in 2021. Het MER is een onderzoek naar potentiële ruimte voor windturbines in de gemeente Barneveld. Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van de door de raad vastgestelde notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en de beoordeling van de ze notitie door de commissie MER. Het MER deed veel stof opwaaien en de gemeente startte daarom in februari 2020 met zogenaamde windinloopspreekuren.

Bij nadere beschouwing van de locaties in een lokale beleidsconfrontatie, heeft de gemeenteraad in september 2020 besloten dat 1 gebied overblijft dat de gemeente nader onderzoekt op mogelijkheden voor wind: Harselaar, gebied 5 uit het MER, ten zuiden van de A1. Op Harselaar start in het najaar de energiedialoog met inwoners en ondernemers in dit gebied, waarbij wind onderdeel is van het gesprek. De hoofdvraag v.w.b wind is dan: zijn er mogelijkheden op Harselaar voor wind en zo ja, onder welke condities?

Het is de bedoeling dat het college in 2021 de structuurvisie wind aanbiedt aan de gemeenteraad.

5. Zonneladder

Met de vaststelling van de Barneveldse zonneladder, kreeg de gemeente in 2019 de kaders en criteria die zij nodig had om zonneveld-initiatieven te kunnen beoordelen. In een eerste tranche van maximaal 175.000 zonnepanelen konden initiatiefnemers plannen voor zon-op-land indienen.

Het afgelopen jaar zijn in Barneveld negen voorstellen beoordeeld. Inmiddels hebben 3 initiatieven voor zonneweides een omgevingsvergunning. Een procedure voor de omgevingsvergunning in Stroe loopt nog. LTO heeft hiertegen een beroep schrift ingediend. In totaal gaat het bij deze vier projecten om 112.000 panelen. De verwachting is dat de nu bekende initiatieven (in realisatie of 'in de pijplijn'), rond de 140.000 panelen uitkomen. Doelstelling is 650.000 zonnepanelen in Barneveld in 2030 waarvan 175.000 op land en 475.000 op dak.

Op de daken liggen inmiddels zo'n 100.000 zonnepanelen, twee maal zoveel als in de energievisie 2015 – 2020, als doelstelling is geformuleerd. Tienduizend panelen liggen op daken van woningen, de rest op daken van bedrijven. In een jaar tijd is het aantal panelen op daken verdubbeld (van 45.000 naar 100.000). Dat is goed voor de elektriciteitsvoorziening van ongeveer éénderde van de Barneveldse huishoudens. De verwachting is dat daar het komende jaar minstens 100.000 bij komen. Met 509 zonnepanelen per vierkante km scoort Barneveld op dit moment goed ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 312 panelen per vierkante km. Het is een reële verwachting dat eind 2022 Barneveld 250.000 zonnepanelen heeft.

Het afgelopen jaar hebben we veel geleerd van de procedure rond de beoordeling van initiatieven voor zonneweides. We hebben we omwonenden, initiatiefnemers en collega's gevraagd om aanbevelingen voor verbetering van de Barneveldse Zonneladder. Die aanbevelingen hebben we meegenomen in de tussentijdse evaluatie.

6. Warmtevisie

Naast duurzame opgewekte elektriciteit, ligt er een opgave om in 2050 aardgasloos te zijn. De gemeente heeft in dat kader, en in samenwerking met Woningstichting Barneveld en Alliander, begin 2020 de eerste warmtevisie vastgesteld. In 2021 wil het rijk weten hoe en in welk tempo de gemeente aardgasloos wil worden. Om die vraag zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden zetten we afgelopen jaar in op het vergaren van bouwstenen via o.a. beschikbare (landelijke) data, Expertise Centrum Warmte, de dorpenoer, RES, Wijk van de Toekomst en (volgen van) onderzoek naar technische mogelijkheden.

Eind 2020, begin 2021 worden de eerste gegevens bekend van het landelijke onderzoek naar mogelijkheden voor geothermie. Deze kunnen een eerste, voorzichtige indruk geven van de opties op dit vlak. Het proces rondom de Wijk van de Toekomst in de Glind levert ook inzicht en ervaring die we kunnen inzetten in de andere kernen. Op dit moment loopt daar een onderzoek naar de mogelijkheden voor een zonthermisch gedreven klein warmtenet.

Vanuit de Barneveldse samenleving horen wij terug dat mensen veel vragen hebben over aardgasloos wonen, met name door de onzekerheid over de technische oplossingen en de kosten hiervan. Hier wil de gemeente op inspelen o.a. door het opbouwen van een breed digitaal toegangsportaal vanuit het energieloket. Dit proces is reeds in gang gezet.

7. Energieloket particulieren

De gemeentelijke energieloketten (particulieren en bedrijven) zijn een belangrijke spil in de uitvoering van de warmte—en energietransitie. Het energieloket richtte zich tot 2020 met name op de individuele vraag beantwoording. Maar de impact daarvan is beperkt. Daarom is het energieloket particulieren uitgebreid naar een collectievere aanpak als ondersteuning van wijkbijeenkomsten en lokale initiatieven voor verduurzaming.

Woonplein

Zo heeft het Woonplein² Voorthuizen straatsgewijs een aantal succesvolle informatiebijeenkomsten georganiseerd voor inwoners van Voorthuizen. Het woonplein (een samenwerking met diverse marktpartijen, gehuisvest in de Rabobank) voorziet in de behoefte aan informatie over verduurzamen. De opkomst bij bijeenkomsten is hoog. Voor 2021 willen we starten met een vergelijkbaar concept in het dorp Barneveld. Daarbij zoeken we nog bedrijven die zich bij ons aansluiten om een informatie en advies punt in te richten.

Overige ondersteuning collectieve initiatieven

Ook is het energieloket betrokken bij de uitvoering van de Wijk van de Toekomst in De Glind en wordt het loket betrokken bij de uitvoering van de dorpen-toer die in januari 2021 start. De website van het energieloket ondergaat een transformatie naar een aantrekkelijk(er) breed toegangsportaal voor duurzaamheid op gemeenteniveau.

Meest gestelde vragen

Het energieloket particulieren heeft in 2020 een stuk minder aanvragen gehad dan de voorgaande jaren. Zie onderstaande tabel. Jaarlijks bereiken we met deze methode ongeveer 1% van de huishoudens van Barneveld. De inhoud van de gesprekken zijn onder te verdelen in diverse thema's

- Een groot deel van de vragen gaan over subsidies en leningen. Met name de 2^e helft van het jaar (toen de landelijke SEEH subsidie beschikbaar kwam) zijn veel mensen geholpen met deze regeling.
- Een ander thema is zonnepanelen met bijbehorende informatie verzoeken over BTW teruggave, terugverdientijd e.d.
- Een steeds groter aandeel mensen vraagt zich af wat de plannen van Gemeente Barneveld zijn m.b.t. aardgasloos wonen. De behoefte aan

² Het Woonplein is een netwerk van lokale ondernemers en het energieloket, dat is geïnitieerd vanuit Rabobank Voorthuizen. Op deze plek kunnen woningeigenaren, kopers en verkopers van een woning terecht voor alle informatie rondom duurzaam wonen.

duidelijke plannen neemt toe. Vooral om te weten of het nog zin heeft een ketel aan te schaffen en wanneer overgestapt moet of kan worden op een duurzamer alternatief.

	Aantal huishoudens Barneveld		Vragen Energienet	%
t.o.v. vorig jaar	2017	21.330	181	0,8%
32%	2018	21.926	267	1,2%
24%	2019	22.249	351	1,6%
-40%	2020	22.249	251	1,1%
	totaal		1050	4,7%

Energie-ambassadeurs

De 15 energie-ambassadeurs zetten zich met veel enthousiasme en kundigheid in. Enkele ambassadeurs hebben een opleiding gevolgd om een warmtebeeld camera te kunnen bedienen. Ook in 2021 zal deze training weer gegeven worden. Twee keer per jaar is een bijeenkomst voor deze ambassadeurs.

8. Energienet ondernemers

Bij het energienet voor ondernemers zien we dat de aandacht voor en realiseren van energiebesparing en -opwekking de afgelopen jaren zeker is gestegen. Door

Corona was dat dit jaar wel minder dan voorgaande jaren. Aandacht voor zon bleef. Via de SDE-regeling zijn ondertussen 90.000 zonnepanelen in de gemeente Barneveld gerealiseerd.

Daarnaast is voor het aantal meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit milieubeheer, bijna ons doel voor 2020 gehaald: 73% van de ondernemers die moesten melden, heeft dit ook gedaan (landelijk 55%)³. Het loket wees ondernemers op de energieaudit (EED) voor de grotere bedrijven. Voor 31 december 2020 moesten zij een actuele rapportage bij RVO hebben ingeleverd.

De adviseur werkte met de Samenwerkende Ondernemersverenigingen Gemeente Barneveld (SOGB) als partner aan de uitvoering van het convenant “Samenwerken aan een energieneutraal Barneveld” (2019). Het energieloket voerde in dat kader 32 gesprekken met ondernemers over het energiezuiniger maken van hun bedrijf. En de ondernemersvereniging BIK heeft een subsidie verworven (€ 248.000) voor energiescans bij bedrijven. Om energiemaatregelen te stimuleren startte het energieloket samen met de omgevingsdienst met de zogenaamde wortel-stok benadering. Dit houdt in dat bedrijven die meedoen aan de ‘wortel’ benadering (dus zelf actief aan de slag gaan met energiemaatregelen) niet te maken krijgen met de ‘stok’ (controle door de omgevingsdienst).

Gemeente en bedrijven brengen samen ontwikkelingen onder de aandacht bij andere ondernemers. Daarom zijn zowel in Barneveld als in Foodvalley netwerkbijeenkomsten over waterstof georganiseerd.

Het komende jaar richt het energieloket bedrijven zich op een aantal taken, zoals de voorbereiding van een (mogelijk) nieuw energieconvenant tussen de gemeente en de Samenwerkende Ondernemersverenigingen Gemeente Barneveld in 2022. De doelstelling uit het huidige convenant “ondernemers voldoen aan de energie

³ Ondernemers zijn , vanaf een bepaald energieverbruik, per 1 juli 2019 verplicht om te rapporteren of zij energiebesparende maatregelen hebben uitgevoerd en welke dat zijn. De verplichting om maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of korter uit te voeren bestaat al sinds 1993.

wet- en regelgeving” is nog niet in voldoende mate gerealiseerd. Daarom zal het energieloket zich richten op het attenderen en aanspreken van ondernemers m.b.t. de meldingen informatieplicht en het realiseren van openstaande erkende maatregelen. Ook zal het energieloket kantooreigenaren informeren en adviseren over het energielabel C dat zij minimaal in 2023 moeten hebben. Naast de individuele plannen van ondernemers wordt het noodzakelijk om, samen met ondernemers op met name bedrijventerreinen, een visie te ontwikkelen op de warmtetransitie op bedrijventerreinen. Deze visie zal enerzijds de ondernemers een richting geven bij te nemen besluiten en de daarbij gemoeide investeringen en anderzijds de gemeente richting geven voor de realisatie van de warmtetransitie.

Ondertekening convenant ‘Samenwerken aan een energieneutraal Barneveld’

9. Toekomstbestendig wonen lening

De Toekomstbestendig Wonen Lening (TWL) voor particuliere woningeigenaren blijft populair. Het is een concreet middel vanuit de gemeente om inwoners te ondersteunen bij de verduurzaming van hun woning. In 2020 zijn er wel minder leningen verstrekt dan in 2019. Inschatting is dat dit komt door de (financiële onzekerheden door de) Corona crisis en minder promotie van de regeling, bijvoorbeeld door minder bijeenkomsten van het energieloket.

In 2020 zijn 60 leningen aangevraagd ter waarde van € 470.000. En er zijn 22 aanvragen ingetrokken of afgewezen ter waarde van € 90.000. Ter vergelijking: in 2019 zijn er 120 leningen verstrekt voor circa 1 miljoen euro. In de aanvragen zien we dat met name de vele aanvragen voor kleinere bedragen (tot € 10.000) zijn uitgebleven. Via de leningen zijn 700 zonnepanelen, 3 warmtepompen en diverse isolatiemaatregelen getroffen. Hoewel het bereik van de lening vergrootte bij de omzetting van de duurzaamheidslening naar de TBW- lening in 2019, zien we het gebruik hiervan nog niet veranderen. De verbreding van de regeling had te maken met:

- maatregelen: mensen kunnen nu ook lenen voor asbestsanering en woningaanpassing voor langer thuis wonen
- doelgroep: meer mensen kunnen de lening aanvragen, zoals bv. ZZP'ers en ouderen

- hoogte van de lening: in sommige gevallen is het mogelijk meer te lenen dan voorheen (€ 50.000 i.p.v. € 25.000)

In 2020 is de eerste tranche van € 1 miljoen ingezet die in 2019 beschikbaar is gesteld. In totaal zijn er vier tranches van € 1 miljoen inzetbaar indien nodig. Er is extra budget vrijgemaakt om deze regeling de komende jaren voort te kunnen zetten: in totaal € 4 miljoen in tranches van € 1 miljoen.

10. Gemeentelijke organisatie

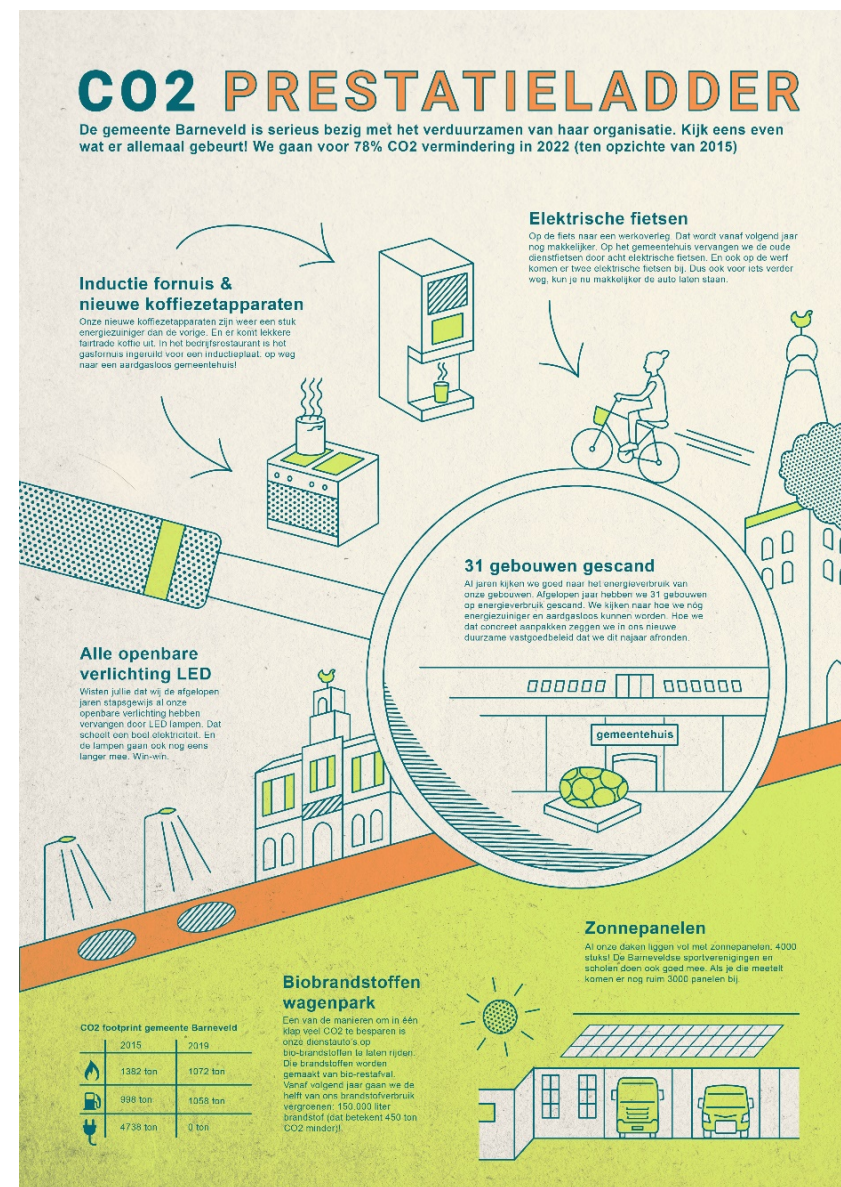
Voor de eigen bedrijfsvoering gaat de gemeente de doelstelling uit de Energievisie halen: 2% energie besparen per jaar en 20% van de energie duurzaam opwekken. Met de CO2 prestatieladder blijft de gemeentelijke organisatie zichzelf blijven uitdagen om verder te verduurzamen. Vorig jaar stootten we 2132 ton CO2 uit. Dat is 70% minder dan in 2015. Die 2132 ton CO2 staat gelijk aan het gas en elektraverbruik van 457 huishoudens voor 1 jaar. Of aan 273 rondjes om de aarde rijden met een dieselauto. De gemeente Barneveld wil: in 2022 78% minder CO2 uitstoten en in 2050 energieneutraal zijn.

In 2020 hebben we voor de verduurzaming van onze bedrijfsvoering tien elektrische fietsen aangeschaft voor dienstreizen. De grootste stap, die veel CO2 besparing oplevert, is dat de gemeentelijke voertuigen vanaf 1 januari 2021 voor de helft van het aantal kilometers gaan rijden op biobrandstoffen. Dat staat gelijk aan zo'n 150.000 liter biobrandstof en een CO2-besparing van zo'n 20% (430 ton CO2). De gangen en spreekkamers van het gemeentehuis zijn voorzien van LED-verlichting en in diverse gebouwen zijn energiezuinige ketels geplaatst.

Verder hebben 14 gebouwen een uitgebreide energiescan gehad en is de gemeente bezig om een opzet te maken voor een totale verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Oplevering van dit plan is in 2021. Dit biedt kaders voor structurele inbedding voor verdere verduurzaming richting CO2-neutraliteit en voor financiële planning van investeringen.

Afgelopen jaar is ook de besluitvorming rondom de nieuwe energieaanbesteding voorbereid die gemeenten Wageningen, Ede, en Barneveld (WEB) samen voorbereiden. Hiermee willen de gemeenten lokale duurzame energieopwekking concreet en meer gaan ondersteunen/stimuleren. Begin volgend jaar verwachten wij hierover besluitvorming. Door definitiekwesties binnen de CO2 prestatieladder, kan dat wel resulteren in een veel lager percentage gerealiseerde CO2 reductie op de prestatieladder. Hierover gaan de WEB-gemeenten in gesprek met de beheerder van het instrument, de stichting SKAO.

CO2 footprint 2132 ton	Stappen voor verduurzaming
Mobiliteit	10 elektrische fietsen aangeschaft
Mobiliteit	Vanaf 1-1-2021 gebruik van biobrandstof voor helft van de gereden kilometers
Gebouwen	14 uitgebreide energiescans en kaders verdere verduurzaming gebouwen
Gebouwen	Bijna Energie Neutraal (BENG) opgeleverd: - kleedaccommodatie Hockey Club Barneveld - dorps huis Voorthuizen - dorps huis Garderen opgeleverd
Zonnepanelen	Op de dorps huizen Garderen en Voorthuizen en het HVC in totaal 818 zonnepanelen gelegd

Overzicht activiteiten 2020

Energie- en Warmtevisie

In 2020 verstrijkt de 'looptijd' van de eerste Energievisie. In 2021 krijgt deze een vervolg. In februari 2020 stelde de gemeenteraad de Warmtevisie Light vast. Bij de uitvoering van deze visie, kijken we ook vooruit naar de nieuwe warmtevisie eind 2021. Belangrijke input voor beide nieuwe visies komt uit de Dorpentour Energietransitie die in voorbereiding is en in januari 2021 van start gaat. De dorpsgesprekken vormen een consultatie van bewoners en ondernemers over hun wensen, behoeften en bijdragen aan energiebesparing, - opwekking en – opslag.

Wijk van de Toekomst

Naar aanleiding van twee dorpsbijeenkomsten is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van een zonthermisch gevoed warmtenet in De Glind. Dit bestaat uit een stuk technisch onderzoek en een stuk bewonersonderzoek ('keukentafelgesprekken'). Deze twee sporen zijn de bouwstenen voor te organiseren werksessies in februari 2021. De bouwstenen die de bewoners passen, vormen de bouwstenen voor het uiteindelijke plan dat de initiatiefnemers in het voorjaar 2021 hopen af te ronden. Vertrouwen, flexibiliteit en maatwerk in het proces en techniek zijn kernwoorden waarvan het succes voor een groot deel van afhangt.

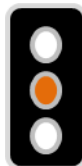
Regionale Energie Strategie

In 2020 was het concept bod gereed: 0,75 TWh met een ambitie voor 1 TWh. Na de zomer is gestart met de nadere uitwerking van dit bod. Reeds vastgesteld lokaal beleid is voor de gemeente Barneveld de basis. De dialoog met en participatie van inwoners is uitgangspunt voor de uitvoering.

Energieloket bedrijven

Het energieloket heeft dit jaar minder bedrijfsbezoeken kunnen afleggen door Corona. Ook door een aantal organisatorische zaken, kon het loket in 2020 minder optimaal opereren. Daarnaast is een groot event dat samen met de BIK zou worden georganiseerd, afgelast. In 2021 wil het energieloket zich richten op het vergaren van informatie over het energiegebruik en verduurzamingsmogelijkheden bij en met ondernemers voor het (gebiedsgerichte) gesprek met ondernemers over de energietransitie. De samen met de omgevingsdienst gestarte wortel-stok benadering wordt nog onvoldoende ingezet om bedrijven te stimuleren aan de slag te gaan met energiemaatregelen.

Structuurvisie wind

Het MER wind was in januari 2020 gereed. Dit leidde bij bewoners tot onrust en vragen. Een aanvulling op het MER en een lokale beleidsconfrontatie volgden op het MER Wind. Op basis hiervan besloot de gemeenteraad in oktober 2020 dat alleen de zone Harselaar onder de A1 nog blijft bestaan als onderzoekslocatie voor wind. Hier start eind 2020/begin 2021 de energiedialoog over o.a. wind. Al deze informatie levert input voor de structuurvisie wind, die in 2021 aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Energieloket particulieren

De energieloketten zouden in 2020 zich naast individuele vraagbeantwoording, meer gaan richten op collectieve aanpakken. Door Corona is dit slechts gedeeltelijk gelukt. Er zijn een aantal geslaagde bewonersavonden georganiseerd in samenwerking met het Woonplein in Voorthuizen. Ook ondersteunde het loket de Wijk van de Toekomst aanpak in De Glind en gaat het loket de dorpentour ondersteunen. De website van het energieloket ondergaat een transformatie naar een aantrekkelijk(er) breed toegangsportaal voor duurzaamheid op gemeenteniveau.

Zonneladder Barneveld

Het afgelopen jaar zijn in Barneveld negen voorstellen beoordeeld. Inmiddels hebben 3 initiatieven voor zonneweides een omgevingsvergunning en verwachten we dat daar in 2020 een vierde veld bij komt. Doelstelling is 650.000 zonnepanelen in Barneveld in 2030 waarvan 175.000 op land en 475.000 op dak.

Gemeentelijke organisatie

In het kader van de CO2 prestatieladder zijn in de bedrijfsvoering en gebouwen maatregelen getroffen voor verduurzaming. Vanaf 2021 gaat bijvoorbeeld de helft van de autokilometers gereden worden op biobrandstoffen. Dat levert een besparing op van ongeveer 20% op de CO2 uitstoot. De voorbereidingen voor een nieuwe aanbesteding voor het energiegebruik zijn gaande. De insteek hierbij is dat de gemeente lokale duurzame energie initiatieven stimuleert en de baten, die anders de regio zouden verlaten via Garanties van Oorsprong, juist in de regio houden.

Activiteiten Energievisie 2021

Warmtevisie

Uitvoeren van maatregelen zoals genoemd in de warmtevisie, zoals onderzoek naar het gebruik van restwarmte voor een eventueel (groot of klein) warmtenet en Wijk van de Toekomst. De dialoog over de (on)mogelijkheid van een groter warmtenet wordt mede beïnvloed door de uitkomsten van het eerste geothermie onderzoek begin 2021. De uitkomsten van de dorpentour als ook de andere sporen vormen input voor de nieuwe warmtevisie van 2021.

Energieloketten

Naast individuele vraagbeantwoording zal het energieloket steeds meer ondersteunend werken bij collectieve aanpakken, zoals het Woonplein, dorpen- en wijk van de toekomst. In 2021 start mogelijk een tweede Woonplein in Barneveld, in navolging van Voorthuizen. De internetsite zal in 2021 in fasen zo worden ingericht dat deze ook aansluit bij deze werkwijze. De duurzaamheidslening blijft een concreet en belangrijk instrument voor de uitvoering van energiemaatregelen.

Communicatie

Zowel voor de energieloketten als de energietransitie is goede communicatie essentieel. Met de nieuwe communicatiestrategie in de hand, zet de gemeente hier zowel intern als extern op in. Onder andere met een nieuwe website voor het energieloket en andere digitale instrumenten voor de dialoog met inwoners en ondernemers. Hierbij houden wij in de gaten wat er op dit gebied vanuit het Rijk wordt gefaciliteerd en/of aangeboden.

Zonneladder Barneveld

N.a.v. de evaluatie van de zonneladder wordt in 2021 een voorstel gedaan voor eventuele continuering en actualisatie, mogelijk ook op het gebied van zonnecollectoren.

Initiatieven van derden

De gemeente blijft initiatieven van derden ondersteunen. Wij onderhouden hiervoor contacten met bijvoorbeeld de lokale energiecoöperaties en (potentiële) initiatiefnemers.

Structuurvisie wind

In 2021 starten de dorpsgesprekken over de mogelijkheden en wensen voor de energietransitie. Op de Harselaar zal windenergie ook onderdeel zijn van dit gesprek. Deze gesprekken leveren mede input voor de structuurvisie wind die dit jaar aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Dorpsgesprekken en energiemix

De dorpsgesprekken worden gevoerd door en in samenwerking met de lokale partijen en initiatiefnemers. De gemeente ondersteunt hierbij. Onze opgave voor 2030 staat hierin centraal. Voor deze dorpsgesprekken nemen we een half jaar de tijd. Dit vormt (mede) de input voor onze nieuw energievisie 2021-2030 over hoe en waar wij als gemeenschap binnen onze gemeente minimaal 12 MW aan windenergie en 650.000 zonnepanelen realiseren.

Wijk van de Toekomst

In het voorjaar van 2021 hopen de initiatiefnemers het wijktransitieplan voor De Glind af te kunnen ronden. Afhankelijk van de wensen van de inwoners en de (technische en financiële) mogelijkheden worden er afspraken gemaakt over vervolgstappen in dit proces.

Regionale Energie Strategie

Het definitieve bod voor de RES wordt nader uitgewerkt en uiterlijk voor de zomer aangeboden aan de gemeenteraad ter besluitvorming. De uitkomsten van dit RES zullen uiterlijk in 2025 ruimtelijk vastgelegd moeten gaan worden in de omgevingsvisie en/of -plan of een vergunning.

Gemeentelijke organisatie

Er vindt een 'herkeuring' plaats van de CO2 prestatieladder. Een mooi moment voor een evaluatie van werkwijze en maatregelen die de gemeentelijke organisatie CO2 kunnen besparen. Afhankelijk van besluitvorming wordt een duurzame aanbesteding van energie inkoop ingezet.